



1001-8.TK 38.2023

SK 22/23

## TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY

W związku ze skargą konstytucyjną Z. K. o zbadanie zgodności art. 42 § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 1138 ze zm.) z art. 10 ust. 1, art. 45 ust. 1 oraz art. 173 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;

- na podstawie art. 42 pkt 7 oraz art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 2393) -

**przedstawiam następujące stanowisko:**

**postępowanie podlega umorzeniu na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym - wobec niedopuszczalności wydania orzeczenia.**

## UZASADNIENIE

Z. K. (dalej także: Skarżący) wystąpił do Trybunału Konstytucyjnego ze skargą konstytucyjną, przytoczoną na wstępie niniejszego stanowiska.

Skarga ta została wniesiona na tle następującego stanu faktycznego i prawnego.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w K. z                    listopada 2021 r. Skarżący został uznany za winnego popełnienia przestępstwa z art.            §            w związku z art.            §            i za ten czyn, na podstawie art. 1            §            , wymierzono Skarżącemu karę jednego roku pozbawienia wolności, zaś na podstawie art.            §            , orzeczono wobec Niego zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych dożywotnio.

Sąd Okręgowy w G., po rozpoznaniu apelacji obrońcy Skarżącego, wyrokiem z                    maja 2022 r. utrzymał w mocy wyrok Sądu Rejonowego w K.

Na wstępie uzasadnienia skargi konstytucyjnej Skarżący wskazał, że „[m]ając na uwadze treść art 53 UTK” (chodzi o ustawę z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym - przyp. wł.) „kwestionuje przepis art.            §            (art. 53 ust. 1 pkt 1 UTK) wskazując na naruszenie wolności i praw konstytucyjnych wynikających z art. 10 ust. 1, art. 45 ust. 1 oraz art. 173 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (art. 53 ust. 1 pkt 2 UTK)” oraz iż „[u]zasadnieniem dla zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu            ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem skarżącego, jest poważne ograniczenie konstytucyjnej kompetencji sądu do sprawowania wymiaru sprawiedliwości poprzez wprowadzenie sankcji o charakterze bezwzględnie oznaczonym a tym samym naruszenie prawa do sądu (art. 53 ust. 1 pkt 3 UTK)” [uzasadnienie skargi konstytucyjnej, s. 1].

W dalszej części uzasadnienia skargi konstytucyjnej, odnośnie do wzorca kontroli z art. 45 ust. 1 Konstytucji, Skarżący, powołując się na orzecznictwo

Trybunału Konstytucyjnego i poglądy doktryny, stwierdził, między innymi, że „[w]ymaganie, aby sąd był niezależny, oznacza, że powinien on być elementem struktury niezależnej władzy sądowniczej jako odrębnego pionu władzy publicznej (art. 10 i 173 Konstytucji RP). Spełnienie tego wymagania zależy od wielu czynników decydujących o rzeczywistym usytuowaniu władzy sądowniczej względem innych władz, przy czym czynniki te dotyczą sfery kompetencyjnej, osobowej, organizacyjnej i finansowej (...). Sąd powinien być niezawisły, co oznacza, że sprawa powinna być rozpatrzona przez sąd jako skład orzekający działający w warunkach niezawisłości. Przymiot niezawisłości tradycyjnie dotyczy konkretnych osób piastujących władzę sądowniczą, odmiennie niż pojęcie niezależności odnoszone do ogółu sądów jako organów władzy publicznej (...). W pojęcie niezawisłości wplecione są tym samym jej gwarancje, które ustawodawca powinien zapewnić, i bez których nie można mówić o jej istnieniu. Określenie to nawiązuje do ugruntowanego w nauce, począwszy od okresu dwudziestolecia międzywojennego pojęcia niezawisłości sędziowskiej, uznawanego na gruncie Konstytucji RP za tzw. termin zastany [...]. Akcent na podejmowanie decyzji wyłącznie w oparciu o prawo, w zgodzie z własnym sumieniem i przekonaniem, widoczny jest także w orzecznictwie TK, uznającym te elementy za istotę niezawisłości sędziowskiej. Judykatura TK, nawiązując do wypowiedzi nauki, włącza jednak w pojęcie niezawisłości także wiele innych elementów (...).

Artykuł 45 ust. 1 Konstytucji RP statuuje prawo do rozpatrzenia sprawy przez bezstronny sąd. Z przepisu tego, jako kreującego prawo jednostki względem państwa, wynika powinność władzy publicznej stworzenia takich rozwiązań prawnych, których celem jest zabezpieczenie neutralnej postawy sądu i zmniejszenie prawdopodobieństwa nieobiektywnych zachowań. Realizacji tego zadania służą liczne regulacje ustrojowe i procesowe. Te pierwsze są związane z zapewnieniem niezależności sądownictwa, odpowiednim systemem doboru kadry sędziowskiej i obywateli biorących udział w sprawowaniu wymiaru

sprawiedliwości, zabezpieczeniem ich niezawisłości, a także pozostałymi elementami statusu sędziego (ławnika). Brak warunków niezawisłości znacznie utrudnia zachowanie bezstronności (...)" [uzasadnienie skargi konstytucyjnej, s. 5 - 6].

W podsumowaniu Skarżący podniósł, że „obligatoryjność orzekania środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów dożywotnio nadmiernie ogranicza dyskrecjonalną władzę sędziego, prowadząc de facto do automatyzmu orzekania jego wymiaru” przypominając, iż „[n]a kwestie tę zwracano uwagę w toku prac sejmowych (stanowisko rządu do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks karny (druk Nr 2115) z 15.9.2009 r., s. 8; stanowisko Naczelnej Rady Adwokackiej (pismo z 24.6.2009 r.), opinia Pierwszego Prezesa SN, druk Nr 2115 z 1.7.2009 r., w sprawie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks karny) dot. zakazu prowadzenia pojazdów. Podnoszono m.in. że zmiana ta stanowi istotne ograniczenie konstytucyjnej kompetencji sądu do sprawowania wymiaru sprawiedliwości i ma charakter wprowadzenia sankcji o charakterze bezwzględnie oznaczonym. Wyklucza to indywidualizację sankcji karnej, która szczególnie w przypadku przestępstw drogowych, mających charakter nieumyślny, jest szczególnie istotna. Często bowiem wchodzi wówczas w grę konieczność uwzględnienia przyczynienia się pokrzywdzonego oraz szczególnych okoliczności sytuacyjnych, które mogą znacznie zmniejszać winę sprawcy (W Wróbel, Opinia prawna o poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy - Kodeks karny z dnia 2.10.2009 r. (Druk sejmowy Nr 2115)

”

(uzasadnienie skargi konstytucyjnej, s. 6).

W końcowym fragmencie uzasadnienia skargi konstytucyjnej Skarżący zwrócił uwagę na to, że „nie bez znaczenia pozostaje fakt, że skutkiem takiego orzeczenia (chodzi o orzeczenie zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych dożywotnio - przyp. wł.) jest zasadniczo brak możliwości zatarcia skazania, co prowadzi do niespójności k.k., który przewiduje zatarcie skazania nawet w

przypadku najcięższych umyślnych zbrodni. Zachwiana jest spójność prawa, skoro zatarciu podlega nawet skazanie na karę 25 lat i dożywotniego pozbawienia wolności (art. 107 § 1 i 3 KK), a więc za najcięższe zbrodnie (A. Marek, Nieprzemysłane zaostrożenie kar za pedofilię, Rzeczpospolita z 14.8.2005 r., s. C3; Marek, Kodeks karny, 2010, s. 295)” [op. cit.].

Rzecznik Praw Obywatelskich (dalej: Rzecznik lub RPO), pismem z dnia 14 kwietnia 2023 r., numer II.510.340.2023.MM, poinformował, że zgłasza udział w przedmiotowym postępowaniu i przedstawił stanowisko, iż „art. § ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r.

”) jest niezgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji”.

W powołanym wyżej piśmie Rzecznik Praw Obywatelskich stwierdził, między innymi, że „[r]ealizacja prawa do sądu wymaga, by sąd charakteryzował się cechami wskazanymi w Konstytucji. Brak spełnienia tych cech oznacza, iż nawet jeśli ustawa nazwie jakiś organ państwa <sądem>, nie będzie on sądem w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji. Konstytucyjne prawo do sądu obejmuje prawo do odpowiedniego ukształtowania ustroju i pozycji organów rozpoznających sprawy. Ustrój ten obejmuje: niezależność sądów, niezawisłość sędziów oraz ich bezstronność. Niezależność oznacza brak wpływu organów władzy wykonawczej i ustawodawczej na proces orzekania, niezawisłość dotyczy zarówno aspektu wewnętrznego (własne poczucie sędziego, że kieruje się on wyłącznie prawem oraz własnym sumieniem), jak i zewnętrznego (stworzenie warunków orzekania, w których zewnętrzny obserwator ma przekonanie o niezawisłości i bezstronności sędziego). Brak realizacji elementu niezależności oznacza naruszenie prawa do sądu. Tymczasem przyjęta konstrukcja zaskarżonego przepisu powoduje, że władza ustawodawcza nadmiernie ogranicza dyskrecyjną władzę sędziego, zmuszając go do automatycznego wymiaru tego środka karnego. Standard niezależności wymagany przez art. 45 ust. 1 Konstytucji RP nie zostaje zatem zachowany” (pismo RPO z dnia 14 kwietnia 2023 r., s. 7).

W przedmiocie warunków formalnych, jakim musi odpowiadać skarga konstytucyjna, oraz konieczności badania, czy warunki te zostały spełnione, na każdym etapie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym Trybunał wypowiadał się wielokrotnie.

Przykładowo, w uzasadnieniu postanowienia z dnia 5 grudnia 2018 r., w sprawie o sygn. akt SK 25/17, Trybunał Konstytucyjny wyjaśnił, że „*[w]arunkiem koniecznym merytorycznego rozpoznania skargi konstytucyjnej jest (...) przede wszystkim określenie zaskarżonego przepisu, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł o konstytucyjnych prawach lub wolnościach albo obowiązkach skarżącego (zob. art. 53 ust. 1 pkt 1 otpTK) [chodzi o art. 53 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym - przyp. wł.]. **Kwestionowany przepis musi zatem stanowić podstawę prawną ostatecznego rozstrzygnięcia w stosunku do skarżącego** [podkr. wł.].*

*Kolejnym, koniecznym warunkiem do merytorycznego rozpoznania skargi konstytucyjnej jest wskazanie, jakie konstytucyjne wolności lub prawa przysługujące skarżącemu, i w jaki sposób, zostały naruszone przez ostateczne orzeczenie sądu lub organu administracji publicznej, wydane na podstawie zaskarżonego przepisu czy przepisów aktu normatywnego (zob. art. 53 ust. 1 pkt 2 otpTK).*

*Wreszcie, w myśl art. 53 ust. 1 pkt 3 otpTK, skarga konstytucyjna powinna zawierać **uzasadnienie zarzutu niezgodności z Konstytucją kwestionowanych przepisów z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie** (podkr. wł.)” [OTK ZU seria A z 2018 r., poz. 76].*

Z kolei, w uzasadnieniu postanowienia z dnia 3 grudnia 2019 r., w sprawie o sygn. akt SK 19/18, Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że „*[w]ykorzystanie skargi konstytucyjnej jako instrumentu ochrony konstytucyjnych wolności i praw jednostek uzależnione jest od spełnienia przesłanek określonych w Konstytucji (art. 79 ust. 1 Konstytucji) oraz w ustawie z dnia 30 listopada 2016 r. o*

organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: uotpTK). Trzy przesłanki mają konstytutywne znaczenie.

*Pierwsza to naruszenie określonych w Konstytucji wolności lub praw, których podmiotem jest skarżący. Druga dotyczy uzyskania ostatecznego orzeczenia sądu lub organu administracji publicznej rozstrzygającego o tych wolnościach lub prawach skarżącego. Trzecia natomiast wymaga wykazania, że to ustawa lub inny akt normatywny, będące podstawą ostatecznego orzeczenia wydanego w sprawie skarżącego, stanowią źródło naruszenia jego wolności lub praw (podkr. wł.). Zarzut niezgodności z Konstytucją przepisów ustawy bądź innego aktu normatywnego, stanowiących podstawę ostatecznego orzeczenia, musi dotyczyć tych przepisów, które ukształtowały sytuację prawną skarżącego, powodując naruszenie jego konstytucyjnych wolności i praw.*

*Skarżący musi również w odpowiedni sposób powiązać zaistniałe naruszenie z właściwą normą konstytucyjną, która w danym wypadku jest adekwatnym wzorcem kontroli kwestionowanych przepisów ustawy lub innego aktu normatywnego. Formułując zarzut, skarżący musi zatem wykazać nie tylko, że jest podmiotem konkretnej konstytucyjnej wolności lub prawa. Cięży na nim obowiązek uprawdopodobnienia, że ta wolność lub prawo zostały faktycznie naruszone, a naruszenie to wynika z treści kwestionowanych przepisów, na podstawie których sąd lub organ administracji publicznej ostatecznie ukształtował jego sytuację prawną (podkr. wł.). Dopiero kumulatywne spełnienie tak rozumianych przesłanek warunkuje możliwość skutecznego wniesienia, a następnie merytorycznego rozpatrzenia skargi konstytucyjnej przez Trybunał. Niedochowanie wskazanych wymogów prowadziłoby do sytuacji, w której skarga konstytucyjna, zamiast środka ochrony konstytucyjnych wolności i praw skarżącego, stałaby się swoistą formą actio popularis, zbliżoną w swej istocie do wniosku w sprawie abstrakcyjnej kontroli norm (zob. postanowienie o sygn. SK 15/12; postanowienie z 13 października*

2004 r., sygn. Ts 55/04, OTK ZU nr 5/B/2004, poz. 299 oraz wyrok o sygn. SK 7/06)” [OTK ZU seria A z 2019 r., poz. 69].

W wielu orzeczeniach Trybunał Konstytucyjny zwracał też uwagę na konieczność prawidłowego uzasadnienia zarzutów skargi konstytucyjnej.

W uzasadnieniu postanowienia z dnia 30 marca 2022 r., w sprawie o sygn. akt SK 71/21, Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że *„skarżący powinien wskazać w skardze nie tylko, która jego konstytucyjna wolność lub konstytucyjne prawo zostały naruszone oraz określić sposób tego naruszenia (pkt 2) [chodzi o art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym - przyp. wł.], ale również uzasadnić zarzut niezgodności kwestionowanego przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego ze wskazanymi konstytucyjnymi wolnościami lub prawami, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie (pkt 3) [chodzi o art. 59 ust. 1 pkt 3 ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym - przyp. wł.]. Z utrwalonego orzecznictwa Trybunału wynika, że prawidłowe wykonanie tych obowiązków polega na przedstawieniu przez skarżącego takich argumentów, które uprawdopodobnią ewentualną niekonstytucyjność kwestionowanych przepisów (...). Trybunał nie może zastępować skarżącego w wykonaniu tych obowiązków (podkr. wł.). To na nim spoczywa bowiem ciężar udowodnienia zarzutu niezgodności z Konstytucją zaskarżonych przepisów (...)*” [OTK ZU seria A z 2022 r., poz. 27].

W uzasadnieniu postanowienia z dnia 15 grudnia 2021 r., w sprawie o sygn. akt SK 14/17, Trybunał Konstytucyjny wyjaśnił, że *„z uwagi na domniemanie zgodności z Konstytucją przepisów prawa, skarżący obowiązani są przedstawić konkretne i przekonujące argumenty świadczące o niezgodności z Konstytucją zakwestionowanych przepisów. A więc skarżący powinni nie tylko wskazać, jakie konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone kwestionowaną regulacją, lecz także opisać sposób tego naruszenia. Argumenty te muszą koncentrować się na problemie merytorycznej niezgodności*



*zachodzącej między unormowaniami stanowiącymi przedmiot skargi konstytucyjnej a tymi, które określone są w niej jako wzorce kontroli. Toteż nie wystarczy, że skarżący wskażą określone unormowania oraz przepisy konstytucyjne, z którymi unormowania te są, w ich opinii, niezgodne. Skarżący obowiązani są przedstawić proces myślowy, jaki doprowadził ich do sformułowania zarzutu niezgodności zaskarżonych przepisów ze wskazanymi wolnościami lub prawami. Obejmuje to w szczególności dokonanie wykładni przepisów wskazanych jako przedmiot kontroli i wykładni przepisów wskazanych jako wzorzec kontroli, a więc ustalenie wynikających z nich norm prawnych (podkr. wł.). Następnie konieczne jest porównanie tych norm i wykazanie, że zachodzi między nimi niezgodność” (OTK ZU seria A z 2022 r., poz. 13).*

W uzasadnieniu postanowienia z dnia 14 grudnia 2021 r., w sprawie o sygn. akt SK 22/20, Trybunał Konstytucyjny przypomniał, iż „[w] dotychczasowym orzecznictwie (...) niejednokrotnie podkreślał, że prawidłowe uzasadnienie zarzutów wymaga nie tylko wskazania przepisu Konstytucji mającego stanowić wzorzec kontroli, ale także powołania przekonujących argumentów wskazujących na niezgodność treści przepisu kwestionowanego z treścią normy wyrażonej w przepisie konstytucyjnym. Zakłada to istnienie relacji łączącej treść tych przepisów. <Merytoryczne rozpoznanie sprawy uzależnione jest nie tylko od precyzyjnego oznaczenia przez wnioskodawców wzorców konstytucyjnych, ale i zgodnej z orzecznictwem konstytucyjnym ich interpretacji oraz odpowiedniego (adekwatnego) przyporządkowania do przedmiotu kontroli> [podkr. wł.] (tak na przykład: wyrok z 28 listopada 2013 r., sygn. K 17/12, OTK ZU nr 8/A/2013, poz. 125; postanowienie z 1 kwietnia 2014 r., sygn. K 42/12, OTK ZU nr 4/A/2014, poz. 43).

Wskazywał ponadto, że <[p]rzestanka odpowiedniego uzasadnienia zarzutów nie powinna być traktowana powierzchownie i instrumentalnie. Przynaczone w piśmie procesowym argumenty mogą być mniej lub bardziej

*przekonujące (w wypadku wniosków podmiotów o legitymacji szczególnej oraz skarg konstytucyjnych oczywista bezzasadność może być powodem odmowy nadania im biegu w procedurze wstępnej kontroli (...) a w wypadku pozostałych spraw jest to oceniane na etapie merytorycznej kontroli), lecz zawsze muszą być argumentami «nadającymi się» do rozpoznania przez Trybunał Konstytucyjny» (zob. np. wyrok z 19 października 2010 r., sygn. P 10/10, OTK ZU nr 8/A/2010, poz. 78; postanowienie z 22 września 2021 r., sygn. SK 49/20, OTK ZU. A/2021, poz. 53)» [OTK ZU seria A z 2022 r., poz. 3].*

Jako samodzielne wzorce kontroli art. § Skarżący wskazał art. 10 ust. 1, art. 45 ust. 1 oraz art. 173 Konstytucji.

Dla przypomnienia, odnośnie do zarzutu naruszenia przez art. § wszystkich wzorców kontroli wymienionych w *petitum* skargi konstytucyjnej Skarżący wyjaśnił, że „[u]zasadnieniem dla zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem skarżącego, jest poważne ograniczenie konstytucyjnej kompetencji sądu do sprawowania wymiaru sprawiedliwości poprzez wprowadzenie sankcji o charakterze bezwzględnie oznaczonym a tym samym naruszenie prawa do sądu (art. 53 ust. 1 pkt 3 UTK)” [uzasadnienie skargi konstytucyjnej, s. 1].

W zakresie wzorca kontroli z art. 45 ust. 1 Konstytucji Skarżący wskazał co, w Jego ocenie, oznacza wymaganie, aby sąd był niezależny - to mianowicie, że „powinien on być elementem struktury niezależnej władzy sądowniczej jako odrębnego pionu władzy publicznej (art. 10 i 173 konstytucji RP)” [uzasadnienie skargi konstytucyjnej, s. 5].

Z kolei, w podsumowaniu wywodów odnoszących się do wzorca kontroli z art. 45 ust. 1 Konstytucji Skarżący podniósł, że „obligatoryjność orzekania środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów dożywotnio nadmiernie ogranicza dyskrecjonalną władzę sędziego, prowadząc de facto do automatyzmu orzekania jego wymiaru” (uzasadnienie skargi konstytucyjnej, s. 6).

Odnosząc się do uzasadnienia zarzutu naruszenia przez art. § art. 45 ust. 1 Konstytucji należy przypomnieć, że gwarantowane w tym przepisie prawo do sądu ma samodzielną treść ukształtowaną w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego.

W uzasadnieniu jednego z ostatnio wydanych judykatów, a mianowicie w wyroku z dnia 12 lipca 2022 r. w sprawie o sygn. akt SK 13/20, Trybunał Konstytucyjny wyjaśnił, że „[a]rt. 45 ust. 1 Konstytucji został zamieszczony w rozdziale poświęconym wolnościom i prawom osobistym człowieka i obywatela, jest źródłem prawa podmiotowego przysługującego jednostce. **Miejsce art. 45 w systematyce Konstytucji wskazuje na autonomiczny charakter prawa do sądu** (podkr. wł.). *Przepis ten został umieszczony bowiem w rozdziale II Konstytucji. Nie jest to prawo jedynie instrumentem umożliwiającym wykonywanie innych praw i wolności konstytucyjnych, lecz ma być samoistny i podlega ochronie niezależnie od naruszenia innych praw* (podkr. wł.). *Konstytucyjna formuła prawa do sądu ma także inne znaczenie: stanowi zasadę prawa konstytucyjnego i w tym sensie jest dyrektywą tworzenia prawa i dyrektywą interpretacyjną (zob. wyrok TK z 10 lipca 2000 r., sygn. SK 12/99, OTK ZU nr 5/2000, poz. 143). W tym sensie art. 45 ust. 1 Konstytucji jest uszczegółowieniem zasady demokratycznego państwa prawnego, którą określa art. 2 Konstytucji. W doktrynie podkreśla się, że właśnie podstawowym środkiem ochrony praw i wolności jest droga sądowa, bo tylko w tej procedurze możliwe jest dochodzenie ich przez jednostkę. Wynika to z zasady ogólnej art. 45 ust. 1 Konstytucji, której rozwinięciami są art. 77 ust. 2 (zakaz ustawowego zamykania drogi sądowej) oraz art. 78 (reguła dwuinstancyjności). Konstytucji (por. L. Garlicki, Polskie prawo konstytucyjne. Zarys wykładu, Warszawa 2020, s. 137). Trybunał zwracał niejednokrotnie uwagę, że na konstytucyjne prawo do sądu składają się cztery zasadnicze elementy, mianowicie: 1) prawo dostępu do sądu, tj. prawo uruchomienia procedury przed sądem spełniającym standardy niezależności, bezstronności i niezawisłości; 2) prawo do odpowiedniego ukształtowania*

*procedury sądowej, zgodnie z wymogami sprawiedliwości i jawności; 3) prawo do orzeczenia sądowego, tj. prawo do uzyskania wiążącego rozstrzygnięcia danej sprawy przez sąd, w rozsądnym terminie; 4) prawo do odpowiedniego ukształtowania ustroju i pozycji organów rozpoznających sprawę [podkr. wł.] (zob. wyroki z: 15 kwietnia 2021 r., sygn. SK 97/19, OTK ZU. A/2021, poz. 33; 20 kwietnia 2020 r., sygn. U 2/20, OTK ZU. A/2020, poz. 61 i przytoczone tam orzecznictwo; 14 lipca 2021 r., sygn. P 7/20, OTK ZU. A/2021, poz. 49). Zawarte w koniunkcji cechy niezależności, bezstronności i niezawisłości muszą wystąpić kumulatywnie. Powyższe cechy są ze sobą nierozzerwalnie związane i determinują się nawzajem. Naruszenie obowiązku bezstronności implikuje naruszenie niezawisłości sędziego i w konsekwencji brak niezależności sądu (zob. wyrok z 16 kwietnia 2015 r., sygn. SK 66/13, OTK ZU nr 4/A/2015, poz. 47)” [OTK ZU seria A z 2022 r., poz. 54].*

Mając powyższe na uwadze i powracając na grunt skargi konstytucyjnej Z. K. należy dojść do wniosku, że **Skarżący de facto nie przedstawił uzasadnienia zarzutu niezgodności art. § z wzorcem kontroli z art. 45 ust. 1 Konstytucji, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie.** Ogólne stwierdzenie przez Skarżącego, że zakwestionowany przepis narusza prawo do sądu nie spełnia tego wymogu. **Skarżący nie wyjaśnił w szczególności, który z aspektów prawa do sądu został naruszony. Powołując się na wybrane wyroki Trybunału, Skarżący nie odniósł jednak stawianych w nich tez do problemu przedstawionego w skardze.**

Ponadto naruszenie prawa do sądu miałyby być, jak twierdzi Skarżący, następstwem poważnego ograniczenia „konstytucyjnej kompetencji sądu do sprawowania wymiaru sprawiedliwości poprzez wprowadzenie sankcji o charakterze bezwzględnie oznaczonym”, gdy tymczasem prawo do sądu, o czym wcześniej była mowa, **nie jest jedynie instrumentem umożliwiającym**

**wykonywanie innych praw i wolności konstytucyjnych, lecz ma być samoistny i podlega ochronie niezależnie od naruszenia innych praw.**

Powyższe oznacza, że postępowanie w przedmiocie kontroli zgodności art. § z art. 45 ust. 1 Konstytucji, wobec niespełnienia przez Skarżącego wymagań formalnych co do przedstawienia należytego uzasadnienia przedstawionego w skardze konstytucyjnej zarzutu, podlega umorzeniu na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym - wobec niedopuszczalności wydania orzeczenia.

Odnosnie natomiast do pozostałych, samodzielnych, wzorców kontroli zaskarżonej regulacji, to jest art. 10 ust. 1 i art. 173 Konstytucji, należy zauważyć, iż **przepisy te wyrażają zasady ustrojowe i z tego względu nie mogą być wzorcami kontroli w postępowaniu zainicjowanym wniesieniem skargi konstytucyjnej.**

Art. 10 Konstytucji wyraża zasadę trójpodziału władz, będącą jedną z podstaw ustroju Rzeczypospolitej Polskiej zaś art. 173 Konstytucji statuuje zasadę odrębności i niezależności władzy sądowniczej od innych władz (*vide* na przykład - postanowienia Trybunału Konstytucyjnego: z dnia 25 czerwca 2014 r., w sprawie o sygn. akt Ts 19/14, OTK ZU nr 5/B/2014, poz. 476 oraz z dnia 9 lutego 2017 r., w sprawie o sygn. akt Ts 241/16, OTK ZU seria B z 2017 r., poz. 227).

Dodać do tego trzeba, że uznana przez Skarżącego za poważnie ograniczoną przez art. § . kompetencja sądu do sprawowania wymiaru sprawiedliwości ma swoje źródło w zasadzie sądowego wymiaru sprawiedliwości wyrażonej w art. 175 Konstytucji (wzorzec ten nie został wymieniony w *petitum* skargi konstytucyjnej), która również stanowi zasadę ustrojową.

Reasumując należy stwierdzić, że postępowanie w przedmiocie kontroli zgodności art. § z art. 10 ust. 1 i art. 173 Konstytucji z tego względu, że przepisy te wyrażają zasady ustrojowe, podlega umorzeniu na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym - wobec niedopuszczalności wydania orzeczenia.

Z tych wszystkich względów, wnoszę jak na wstępie.

z upoważnienia  
Prokuratora Generalnego

*Robert Herdan*  
Zastępca Prokuratora Generalnego